

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Arrendepriser på jordbruksmark

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Prisutvecklingen i jordbruket

Produktkod

JO 1003

Referenstid

2017-2018

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktinformation	Ylva Olsson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 64 10

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	6
2.4	Insamlingsförfarande.....	6
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	6
2.4.2	Mätning.....	8
2.4.3	Bortfallsuppföljning	9
2.5	Bearbetningar.....	9
2.6	Granskning.....	9
2.6.1	Granskning under insamlingen	9
2.6.2	Granskning av mikrodata	10
2.6.3	Granskning av makrodata	10
2.6.4	Granskning av redovisning	10
2.7	Skattningsförfarande	10
2.7.1	Principer och antaganden	10
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	11
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	19
2.7.4	Röjandekontroll	20
3	Genomförande	21
3.1	Kvantitativ information	22
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	24
	Bilaga 1, karta med produktionsområde	25
	Bilaga 2, pappersenkät	26
	Bilaga 3, missiv	30
	Bilaga 4, sammanställning tidigare undersökningar	31

1 Statistikens sammanhang

I det Statistiska meddelande (SM) Arrendepriiser på jordbruksmark 2018 redovisas genomsnittligt arrendepreis på jordbruksmark, åkermark och betesmark. Även andel gratisarrenden, genomsnittligt antal avtal per företag som arrenderar och andel skriftliga arrenden redovisas. Statistiken baseras på en undersökning som genomförs, för två år i taget, vartannat år. Senaste undersökningen var för 2017 och 2018.

Statistiken utgör en del av den officiella statistik som beskriver prisutvecklingen i jordbruket. Där ingår även statistik om markpriser samt prisindex och priser på livsmedelsområdet.

I detta dokument beskrivs framtagning av Statistiskt meddelande (SM) för Arrendepriiser på jordbruksmark. I Kvalitetsdeklarationen som finns till varje SM beskrivs kvaliteten.

Det togs inte fram någon statistik i Sverige gällande arrendepreis på jordbruksmark innan Sveriges EU-inträde 1995. År 1994 genomfördes en första provundersökning och sedan dess finns resultat. Från och med 1995 har det gjorts en urvalsundersökning varje år men sedan 2000 (avsåg 1999–2000) har den gjorts vartannat år, för två år i taget.

Sverige är inte ålagda att genomföra undersökningen men har gått med på att göra den genom "gentlemens agreement". Motsvarande undersökning görs i de flesta medlemsländerna och sedan 2010 används en gemensamt framtagna metodik kring hur medlemsländerna ska ta fram priser på mark och arrenden.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

I statistiken redovisas genomsnittligt arrendepreis på jordbruksmark, åkermark och betesmark samt andel gratisarrenden, genomsnittligt antal avtal per företag som arrenderar mark och andel skriftliga arrenden. Även utvecklingen av genomsnittligt arrendepreis för jordbruksmark och hur stora arealer som arrenderas totalt samt antal företag som arrenderar mark redovisas också.

2.2 Ramförfarande

Rampopulationen består av alla företag som ingår i Lantbruksregistret (LBR), referensåret minus ett år och arrenderar mark enligt senaste Strukturundersökningen.

För att ett företag ska ingå i LBR gäller att företaget uppfyller något av följande kriterier:

- brukar mer än 2,0 hektar åkermark
- brukar sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark
- bedriver trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal
- bedriver trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta
- innehade en djurbesättning som omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 sugor eller 50 grisar, eller minst 20 får och lamm, eller minst 1 000 höns (inklusive kycklingar) i juni respektive år. Räkningsdatum första torsdagen i juni.

Strukturundersökningen är en undersökning till samtliga jordbruksföretag vart 3:e eller vart 4:e år. Senast den genomfördes var 2016 och nästa tillfälle blir 2020. Undersökningen innehåller bl.a. frågor om arealer, djur, sysselsättning och kombinationsverksamheter. Resultat från Strukturundersökningen redovisas till EU för respektive företag. Om ett företag saknar uppgifter måste vi därför imputera värden baserat på lämplig metod. Till ramen för arrendeprisundersökningen använder vi arealuppgifter angående arrenderad mark som ej är imputerad, d.v.s. vi använder rådata från Strukturundersökningen. Ramen innehöll 22 514 företag. Ett stratifierat urval på 1 800 företag gjordes från ramen.

Observationsobjekt är de arrendeavtal som företaget i urvalet har. Dels hur många avtal samt detaljer per avtal för upp till åtta arealmässigt största avtalen.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Rampopulationen delas upp i delpopulationer baserat på produktionsområden och storlek arrenderad areal, vilket ger 32 stratum. Urvalet dras utan återläggning och är oberoende på det viset att det inte samordnas med någon annan undersöknings urval.

Till grund för val av urvalsmetod ligger erfarenheter från tidigare års arrendeprisundersökningar. Även vid denna arrendeprisundersökning fortsatte vi med stratifierat urval. Ett stratifierat slumpmässigt urval av storleken 1 800 företag har dragits från ovan nämnda ram. Urvalet är allokerat för att minimera variansen för arealerna i varje stratum. Variansen i en väntevärdesriktig punktskattning är ett mått på skattningens precision – ju lägre varians desto högre precision. Ett stratifierat urval ger ökad precision eftersom man delar in populationen i delpopulationer utifrån egenskaper som kan kopplas till undersökningsvariabeln.

Vi har ej uppgifter på företagsnivå angående företagens arrendeavgifter så att vi får stratifiera efter en variabel som är starkt korrelerad med undersökningsvariabeln. Vi vet sedan tidigare korrelationsanalyser att storleken på arrenderad areal och dess avgift är starkt korrelerade. Då vi har tillgång till arrenderad areal i förväg så används den som en variabel att stratifiera efter. Och eftersom vi allokerat urvalet för att minimera variansen för arealerna så borde variansen för avgiften approximativt också bli minimerad. Den andra variabeln som vi använder för stratifiering är region. Vid tidigare undersökningar fram till undersökningen avseende 2011-2012 har vi använt regionindelningen NUTS2. Det är en regionindelning som består av grupper av län och är en regionindelning av Sverige som EU använder och den största anledningen till att denna statistik tas fram är just att EU vill ha in den.

En annan väldigt vanligt förekommande regionindelning som också används för nästan all publicerad statistik av Jordbruksverkets statistikenhet är produktionsområden. Denna regionindelning av Sverige är uppdelade på särskilda så kallade naturliga jordbruksområden.

Därvid har hänsyn tagits till de naturförhållanden som väsentligt påverkar förutsättningarna för jordbruk, till exempel berggrundens och jordarternas beskaffenhet, landskapets topografi och klimatet. (Bilaga 1 är karta över produktionsområdena. Dessutom finns beskrivning i text av vilka områden som ingår i varje produktionsområde i bilaga 2 i Jordbruksstatistik sammanställning 2018).

Från och med de arrendepriiser som avser år 2009 redovisas även priserna enligt produktionsområdesindelning. Medelfelen visade sig bli bättre över lag för denna indelning trots att vi stratifierat efter NUTS2-indelningen. Vilket känns logiskt då produktionsförutsättningarna mer harmoniserar inom produktionsområdena och därmed borde även arrendepriiserna också göra det då priserna till viss del, åtminstone i spannmålsbygderna, styrs av avkastningsnivåer. Detta innebar att från och med undersökningen avseende år 2011-2012 stratifieras ramen efter regionindelningen produktionsområden, fortfarande med samma storleksindelning vad gäller total arrenderad areal inom varje region. Detta i hopp om att göra ännu bättre skattningar på arrendepriiserna. Det vill säga att antalet strata nu blev 32 stycken istället. Fyra arealstorlekar per produktionsområde som är åtta till antalet.

Då vi vet med erfarenhet att Norrland har stora varianser på grund av bl.a. mycket gratisarrenden har vi utökat urvalsstorleken här manuellt och minskat lite i de övriga. Antalet i urvalet är ändå fortfarande 1800.

Urvalet stratifierades på följande sätt:

PO8	Arrenderad jordbruksmark ha			
	0 - 10	>10 - 50	>50 - 100	>100 -
1. Götalands södra slättbygder	11	12	13	14
2. Götalands mellanbygder	21	22	23	24
3. Götalands norra slättbygder	31	32	33	34
4. Svealands slättbygder	41	42	43	44
5. Götalands skogsbygder	51	52	53	54
6. Mellersta Sveriges skogsbygder	61	62	63	64
7. Nedre Norrland	71	72	73	74
8. Övre Norrland	81	82	83	84

För varje strata i ($i = 11, 12, 13, 14, 21, 22, 23, 24, 31, \dots, 84$) har n_i stycken företag dragits där följande formel använts vid allokeringen:

$$n_i = \frac{n * N_i * s_i}{\sum(N_i * s_i)}$$

s_i = standardavvikelsen för arealen i stratum i

n = urvalsstorleken 1 800

N_i = totalt antal företag som arrenderad jordbruksmark i stratum i

I avsnitt 3.1 Kvantitativ information redovisas urvalsfördelning och andel i respektive stratum som urvalet täckte.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Ingen del av målpopulation utesluts från direktinsamlingen. Cut-off används vid skapandet av rampopulationen, som delvis baseras på LBR, där cut-off används, se avsnitt 2.2 Ramförfarande.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Det finns inget register, varken hos Jordbruksverket, andra myndigheter eller övriga organisationer med data om arrendepriiser. Lantbruksregistret innehåller information om vilka företag som arrenderar mark och hur mycket mark de arrenderar. Därför görs en urvalsundersökning för att ta reda på priset för att arrendera jordbruksmark, där urvalet baserades på hur mycket mark företagen arrenderar, se avsnitt 2.3.1 Urvalsförfarande.

Undersökningen görs för två år i taget och enligt avtal med EU ska vi redovisa resultaten senast 14 månader efter referensperiodens slut. Detta medför att undersökningen behöver göras senast i slutet för det andra året som undersökningen avser. Dessutom vill vi minska utskick av undersökningar under sommaren då jordbruket oftast har

mycket arbete. Under sommaren får vissa företag (ca 6 000) dessutom undersökningen om antal djur och under hösten får vissa företag (ca 4 000) undersökning om skördar. Det kan alltså vara så att vissa företag får andra undersökningar tidigare på året.

Vi strävar efter att så många som möjligt av respondenterna svarar via webben. Ett sätt att få fler att svara via webben är att de som har svarat via webben tidigare på någon undersökning från Jordbruksverkets statistikenhet endast fick missiv i första utskicket. Det var över hälften, 923 stycken, som endast fick missiv med hänvisning till webben och telefon. Resterande fick både pappersenkät och hänvisning till webben samt telefon.

Uppgiftslämnaren kunde välja att svara genom att fylla i pappersenkäten och återsända i bifogat svarskuvert alternativt svara via webben eller ringa till oss. Svar via webben och svar via telefon registreras i samma system, Enkat. Det var också företag som svarade via mejl, främst de som inte ville vara med. Sista svarsdatum på första utskicket var den 23 november 2018.

Inkomna enkäter via post ankomstregistrerades samma dag de kom till Jordbruksverket. Därefter samlades de i numrerade buntar om 50 stycken. Detta för att det ska gå lätt att kunna gå tillbaks till enkäten om man vill kontrollera något i ett senare skede.

När en bunt fyllts till 50 skannades och verifierades dessa. Vilket innebär att var och ett av skannerns föreslagna tolkning av de ifyllda uppgifterna ska bekräftas mot själva enkäten. Verifieringen sker manuellt. Inga justeringar av uppgiftslämnarnas information ändras här utan det som är angett på enkäten är det som gäller. Därefter sparas detta i databasen där svaren som kommit in via webben och från telefon också hamnar automatiskt.

Då det är en del företagare som ringer in med frågor var personerna på Jordbruksverkets statistikenhet som tog emot samtalen överens om eventuella avgränsningar på vanliga frågor så svaren blir lika oavsett vem av personerna på statistikenheten som svarar.

Innan sista svarsdatum, den 20 november, skickades en mailpåminnelse till de som hade mail och ännu inte svarat. En påminnelse till samtliga skickades sedan den 26 november, då hade 526 (29 %) svar kommit in. De som fick pappersenkät i första utskicket fick i denna påminnelse bara ett missiv och de som endast fick missiv i första utskicket fick en pappersenkät denna gång. Nytt sista svarsdatum sattes till 7 december eftersom det var en planerad driftsättning av Enkat, webbsystemet, veckan efter. Driftsättningen flyttades sedan till januari 2019. Första utskicket och första påminnelsen (26 november) skickades med post.

Vi skickade sedan ut två påminnelser, den 11 december 2018 (eftersom det inte blev någon driftsättning i december) och den 14 januari 2019 (efter genomförd driftsättning). Dessa båda påminnelser skickades till mail för de som hade mailadress och med post för resten. Vid påminnelsen den 11 december hade 821 svarat (46 %) och vid påminnelsen i januari hade 954 svarat (53 %). I den sista påminnelsen informerade vi också om att vi inom kort kommer att börja ringa till de som inte svarat.

Från den 16 januari 2019 började vi ringa företag som inte svarat. De som ringde fick börja med företag med få arealer, då de troligen inte hade så många avtal och kunde vara enklare att få svar från. Vi hann ringa alla företag minst en gång och många företag hann vi ringa flera gånger innan vi slutade ringa den 8 februari. Efter det ringde vi endast några företag för att kontrollera outlier, sista samtalet skedde 18 februari.

Målet är alltid att få in svar från alla företag, men eftersom arrendepreisundersökningen är frivillig så är det svårt. Förra gången fick vi svar från 76 % inklusive de som inte ville delta. Målet blev därför att få kontakt med ungefär 75 % av företagen.

Totalt var det cirka 305 företag som inte vi inte fick kontakt med. Ungefär 13 % av företagen som fick undersökningen ville inte delta. Totalt vad svarsfrekvensen 70 %, vilket är lite bättre än vid förra undersökningstillfället. Drygt 30 % av samtliga som fick undersökningen svarade via webben. I avsnitt 3.1 kvantitativ information redovisas inflödet av svar.

2.4.2 Mätning

Undersökningen innehöll först en fråga om antal arrendeavtal företagen hade 2017 respektive 2018. I undersökningen räknas även gratisarrenden och muntliga arrenden som ett arrende. För de åtta arealmässigt största avtalen skulle de sedan ange:

- areal åkermark
- areal betesmark
- areal övrig mark
- total arrendeavgift per år, exklusive moms för 2017 respektive 2018
- om priset var marknadsmässigt eller ej, om det inte var marknadsmässigt berodde det då på arrende genom självägt bolag eller på något annat
- om det var bara mark som ingick i arrendet eller om stödrätter, byggnader, maskiner, eller annat (t.ex. bostadshus) påverkade priset
- om avtalet var skriftligt eller muntligt

Enkät inklusive missiv finns som bilaga 2 sist i detta dokument. Bilaga 3 innehåller missivet till de som endast fick inloggningsuppgifter. I Enkat, webbverktyget, fanns även kontaktuppgifter förtryckta och där kunde de fylla i nya kontaktuppgifter i specifika fält

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Eftersom det är en frivillig undersökning vet vi att svarsfrekvensen inte blir så hög som det är i undersökningar som vi kan göra med hjälp av föreskrift. För att minska bortfallet skickade vi flera påminnelser via post och via mail och därefter ringde vi alla minst en gång. Om vi fick tag i företagen när vi ringde men de kanske inte hade möjlighet att svara på undersökningen var det viktigt att de kunde få direktkontakt med de som ringde från jordbruksverket och vi lämnade då ut direktnummer.

Kontroller gjordes så att vi inte fick för låg svarsfrekvens i något eller några strata. Vi fick kontakt, inklusive de som inte ville delta, med minst 69 % i varje strata. I drygt hälften av stratum var det 80-90 % och i några få strata fick vi kontakt med samtliga.

2.5 Bearbetningar

Imputering skedde på några få avtal där det endast saknades information om avtalen var muntliga eller skriftliga och resterande information var korrekt i fyllda. I övrigt gjordes inte imputering av vare sig vid partiellt bortfall eller vid objektsbortfall.

2.6 Granskning

Granskning av data sker i hela undersökningsprocessen. Mikro- och makrodata utvärderas mot data från samma undersökning och tidigare års undersökning för att bedöma rimligheten i insamlad data och aggregerad data.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Det finns inbyggda maskinella kontroller i det webbsystem som används till undersökningen. Webbsystemet används av jordbrukare samt internt av anställda på Jordbruksverkets statistikenhet då man t.ex. fått svar från jordbrukare via telefon. I webbsystemet finns maskinella kontroller som varnar om ifyllda värden anses extremt låga eller extremt höga.

Både jordbrukare och jordbruksverkets personal kan komma förbi varningarna och skicka in resultaten ändå. Baserat på hur arrendeavtalen är överenskomna behöver inte en varning i systemet vara ett felaktigt värde. Internt på jordbruksverket visar systemet med en flagga om det finns varningar på inlämnad data. Varningarna kan godkännas i efterhand och flaggorna tas då bort.

Även data som kommer in i systemet via skannad och verifierad pappersenkät kan få varningar på samma sätt.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Granskning av mikrodata sker i slutet av insamlingen och efteråt. Då granskas höga värden för antal arrendeavtal samt höga och låga värden av hektarpriset per avtal för respektive jordbrukare och i förhållande till hektarpris i motsvarande region för förra undersökningstillfället. Även antal hektar per jordbrukare, summerar arealerna för de avtal de fyllt i. granskas genom jämförelse med antal hektar i LBR.

Om granskning visar orimliga värden kontrolleras data med uppgiftslämnarna. Om uppgiftslämnaren även har partiellt bortfall tar vi reda på det.

2.6.3 Granskning av makrodata

Granskning av makrodata sker till viss del samtidigt som granskning av mikrodata. Makrodata per produktionsområde, nuts2 och för riket jämförs med resultat från tidigare år för de variabler som redovisas.

Om granskning visar orimliga makrodata kontrolleras mikrodata för berörda variabler, vid behov kontaktas uppgiftslämnaren.

2.6.4 Granskning av redovisning

Jordbruksverket följer en produktionsprocess för framställning av officiell statistik. I denna process ingår två typer av granskning inför publicering.

Dels genomförs en omfattande korrekturläsning som granskar om data och beräkningar som presenteras i text, tablåer och figurer stämmer överens med det data som presenteras i tabellerna. I korrekturläsningen kontrolleras även att publikationen följer den fastlagda mallen för våra publikationer och att språket är lättläsligt och korrekt.

Utöver korrekturläsningen går en granskningsgrupp (bestående av ett antal medarbetare vid Jordbruksverkets statistikenhet) igenom publikationen och dess medföljande material med avseende på resultatens rimlighet, publikationens struktur, vad som lyfts fram i text och rubriker samt om presentationen är lättillgänglig för användarna.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

För att ej få för komplext underlag att beräkna medelfel på så har vi valt att använda arealer i LBR när vi räknat fram de viktade priserna per region och på riksnivå, istället för att räkna med de arealer som

anges i enkäterna. Med erfarenhet vet vi att om vi räknar ut den totala arealen för riket med hjälp av den angivna arealen från enkäterna med uppräkningsfaktorerna så är vi ej i närheten av den arrenderad areal som finns i LBR. En liten bidragande orsak till detta är att vi bara efterfrågade information om de åtta största arrendena. De med fler arrenden än åtta tappar vi en del arealer ifrån. Samtidigt kommer denna framräknade areal utifrån undersökningen variera slumpmässigt mellan undersökningarna och mellan regionerna och även där då bidra med osäkerhet. För att komma ifrån det viktas medelhektarpriserna för regionerna och riket med hjälp av de totala arrenderade arealerna enligt LBR. Vilket också följer den gemensamt, av medlemsländerna, framtagna metodologi för hur arrendeprierna ska beräknas. För medelhektarpriset per företag har arealerna som angetts i enkäten däremot använts.

Ett modellantagande görs vid viktningen av priserna för jordbruksmark exklusive gratisarrenden. I och med att storleken på arealerna för gratisarrenden inte är jämt fördelade över landet använder vi samma andel av lantbruksregistrets totala arrenderade areal som arrendeprisundersökningens areal där gratisarrendenas areal är exkluderad utgör av arrendeprisundersökningens totala arrenderad areal för de olika NUTS2- och produktionsområdena där vi beräknar priset exklusive gratisarrenden.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Vi använder endast de enkäter i beräkningsunderlaget som är ifyllda på ett tillfredställande sätt. Det vill säga att man svarat fullständigt på *alla* de arrendena man uppgett uppgifter för samt fyllt i antalet arrenden. Av dessa arrenden kommer enbart de arrenden med som är arrenderade med ett marknadsmässigt pris och där ingen övrig mark utöver åker och/eller bete ingår.

Däremot tas ingen hänsyn till den sista frågan per arrende för de nationella beräkningarna. Det vill säga att arrendet ingår oavsett om arrendet omfattar något mer än bara mark, som påverkar arrendeavgiftens storlek, så länge det är marknadsmässigt. Anledningen till detta beror på tidigare analyser som gjorts där det inte gick att påvisa någon säkerställd skillnad mellan marknadsmässiga arrenden inkluderande byggnader respektive exkluderande byggnader. Så följderna av den analysen har gjort att vi inte ställt frågan angående om något annat än mark ingår i arrendet som påverkar arrendeavgiftens storlek varje undersökning tidigare än 2009–2010, utan först tagit med frågan i undersökningar som avsåg 2009–2010 och senare. Detta då på grund av EU:s nya metodologi som gäller från och med arrendeprierna avseende 2010. Antal arrenden som undersökningen baseras på redovisas i avsnitt 3.1 Kvantitativ information.

2019-04-09

För beräkningarna vad gäller de genomsnittliga priserna används vägningstal enligt produktionsområden medan övriga uppgifter beräknas och viktas enligt NUTS2. Detta av i huvudsak två anledningar. Dels tror vi inte att genomsnittligt antal arrenden per företag och andelen gratisarrenden har något större samband inom regionerna som skulle ge en signifikant bättre siffra på riksnivå genom att använda vägningstal utefter produktionsområdena jämfört med NUTS2-regionerna. Den andra anledningen är att vi sedan tidigare bara har beräknat detta enligt NUTS2 och vill därmed fortsätta dessa tidserier enligt samma metodik. Andelen skriftliga respektive muntliga avtal har inte studerats sedan undersökningen avseende 2007-2008 och då använde vi NUTS2-indelningen till alla beräkningar.

Vi har sedan länge tyvärr tvingats slå ihop några regioner med varandra för att kunna bilda regioner där det i var och en finns tillräckligt med underlag för att kunna redovisa en någorlunda tillförlitlig siffra. Stockholm slog vi ihop med Östra Mellansverige och Mellersta Norrland med Övre Norrland. Så den modifierade regionindelningen ser ut som följer (totalt sex regioner):

SE 11 + SE 12	→	Östra Mellansverige
SE 21	→	Småland med öarna
SE 22	→	Sydsverige
SE 23	→	Västsverige
SE 31	→	Norra Mellansverige
SE 32 + SE 33	→	Norra Sverige

Detta innebär att för NUTS2-regionerna har följande indelning gjorts inom varje region:

NUTS	Arrenderad jordbruksmark ha			
	0 - 10	>10 - 50	>50 - 100	>100 -
Östra Mellansverige	11	12	13	14
Småland med öarna	21	22	23	24
Sydsverige	31	32	33	34
Västsverige	41	42	43	44
Norra Mellansverige	51	52	53	54
Norra Sverige	61	62	63	64

Medelhektarpris:

Vi räknar ut medelhektarpriser inklusive och exklusive gratisarrenden för jordbruksmark. Vi presenterar även medelhektarpriser på åkermark och betesmark inklusive gratisarrenden.

När vi beräknat medelhektarpriset på jordbruksmark så ingår alla arrenden där man fyllt i åkermark och/eller betesmark. Inklusive och

exklusive gratisarrenden innebär att vi tar bort alla arrenden där avgiften är ifylld med 0 när vi beräknar exklusive gratisarrenden och tar med dessa när vi beräknar inklusive gratisarrende. Följande formler gäller för alla olika priser vi räknat fram. När vi beräknar priset för åkermark respektive betesmark så omfattas bara de arrenden där det bara är åkermark respektive betesmark som ingår i arrendet. När det i variabelbeskrivningen nedan står t.ex. " a_i = arrenderad areal för arrende i " så omfattar den arealen bara åkermark när vi beräknar medelhektarpriset för åkermark och bara betesmark när vi beräknar medelhektarpriset för betesmark.

Beräkning genomsnittligt pris på jordbruksmark inklusive gratisarrenden

Först beräknas ett medelhektarpris per företag för varje referensår:

$$m_j = \frac{\sum s_i}{\sum a_i}$$

Där:

$i = 1, 2, \dots, 8$

$j = 1, 2, \dots, n$

m_j = genomsnittligt arrendepreis per hektar för företag j referensåret

s_i = arrendeavgift för arrende i referensåret

a_i = arrenderad areal för arrende i

Därefter räknas ett genomsnittligt hektarpris ut för varje stratum genom att summera alla medelhektarpriser för de företag och dividera med antal företag i stratumet:

$$y_{jkr} = \frac{\sum_j m_{jkr}}{n_{kr}}$$

Där:

$j = 1, 2, \dots, n$

$k = 1, 2, \dots, 8$

$r = 1, 2, \dots, 4$

y_{jkr} = genomsnittligt arrendepreis per hektar för stratum r i region k referensåret

m_{jkr} = genomsnittligt arrendepreis per hektar för företag j i stratum r i region k för referensåret

n_{kr} = antal företag i stratum r i region k

Det är fyra stratum per region och åtta regioner (produktionsområdet). Det genomsnittliga hektarpriset per region är ett viktat medelvärde och räknas ut enligt följande:

$$z_k = \frac{\sum_r (y_{kr} \cdot a_{kr})}{\sum_r a_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 8$

$r = 1, 2, \dots, 4$

z_k = genomsnittligt arrendepreis per hektar för region k referensåret

y_{kr} = genomsnittligt arrendepreis per hektar för stratum r i region k referensåret

a_{kr} = total arrenderad areal år 2016 enligt LBR 2016 i stratum r i region k

För att räkna ut det genomsnittliga hektarpriset för hela riket som också är ett viktat genomsnittligt hektarpris har beräkningar gjorts enligt nedan formel:

$$u = \frac{\sum_k (\sum_r (y_{kr} \cdot a_{kr}))}{\sum_k \sum_r a_{kr}}$$

Där:

u = genomsnittligt arrendepreis för hela riket referensåret

y_{kr} = genomsnittligt arrendepreis per hektar för stratum r i region k referensåret

a_{kr} = total arrenderad areal år 2016 enligt LBR 2016 i stratum r i region k

Resultatet av detta sätt att beräkna de genomsnittliga priserna ger att arrenden med stora arealer på företag som har flera arrenden får stor inverkan på företagets genomsnittliga arrendepreis per hektar. I nästa steg sen har alla företag inom varje stratum samma vikt gentemot varandra oavsett hur stora arealer de arrenderar totalt. Men eftersom vi stratifierat bland annat efter total arrenderad areal så antas dessa effekter vara små inom stratumen. I efterföljande steg viktas priset med den totala arrenderade åker- och betesareal som finns totalt sett i Sverige i varje stratum.

Beräkning genomsnittligt pris på jordbruksmark exklusive gratis-arrenden

Först beräknas ett medelhektarpris per företag för varje referensår:

$$m_j = \frac{\sum s_i}{\sum a_i}$$

Där:

$i = 1, 2, \dots, 8$

$j = 1, 2, \dots, n$

m_j = genomsnittligt arrendepreis per hektar för företag j referensåret

s_i = arrendeavgift >0 för arrende i referensåret

a_i = arrenderad areal för arrende i

Därefter räknas ett genomsnittligt hektarpris ut för varje stratum genom att summera alla medelhektarpriser för de företag och dividera med antal företag i stratumet:

$$y_{kr} = \frac{\sum_j m_{jkr}}{n_{kr}}$$

Där:

$j = 1, 2, \dots, n$

$k = 1, 2, \dots, 8$

$r = 1, 2, \dots, 4$

y_{jkr} = genomsnittligt arrendepreis per hektar för stratum r i region k referensåret

m_{jkr} = genomsnittligt arrendepreis per hektar för företag j i stratum r i region k för referensåret

n_{kr} = antal företag i stratum r i region k

Det är fyra stratum per region och åtta regioner (produktionsområden). Det genomsnittliga hektarpriset per region är ett viktat medelvärde och räknas ut som följer:

$$z_k = \frac{\sum_r \left(y_{kr} \cdot a_{kr} \left(\frac{e_{kr}}{f_{kr}} \right) \right)}{\sum_r a_{kr} \left(\frac{e_{kr}}{f_{kr}} \right)}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 8$

$r = 1, 2, \dots, 4$

z_k = genomsnittligt arrendepris per hektar för region k referensåret

y_{kr} = genomsnittligt arrendepris per hektar för stratum r i region k referensåret

a_{kr} = total arrenderad areal år 2016 enligt LBR 2016 i stratum r i region k

e_{kr} = arrenderad areal exklusive gratisarrenden enligt enkätuppgifterna i denna undersökning i stratum r i region k

f_{kr} = arrenderad areal inklusive gratisarrenden enligt enkätuppgifterna i denna undersökning i stratum r i region k

För att räkna ut det genomsnittliga hektarpriset för hela riket som också är ett viktat medelhektarpris har vi gjort beräkningar enligt nedan formel:

$$u = \frac{\sum_k \left(\sum_r \left(y_{kr} \cdot a_{kr} \left(\frac{e_{kr}}{f_{kr}} \right) \right) \right)}{\sum_k \left(\sum_r \left(a_{kr} \left(\frac{e_{kr}}{f_{kr}} \right) \right) \right)}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 8$

$r = 1, 2, \dots, 4$

u = genomsnittligt arrendepris för hela riket referensåret

y_{kr} = genomsnittligt arrendepris per hektar för stratum r i region k referensåret

a_{kr} = total arrenderad areal enligt LBR 2016 i stratum r i region k avseende år 2016

e_{kr} = arrenderad areal exklusive gratisarrenden enligt enkätuppgifterna i denna undersökning i stratum r i region k

f_{kr} = arrenderad areal inklusive gratisarrenden enligt enkätuppgifterna i denna undersökning i stratum r i region k

Andel gratisarrenden

Först beräknas andelen för alla 24 stratum (NUTS2):

$$g_{kr} = \frac{\sum_j x_{jkr}}{\sum_j t_{jkr}}$$

Där:

$j = 1, 2, \dots, n$

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

g_{kr} = andel gratisarrenden i stratum r i region k

x_{jkr} = antal gratisarrenden (1-8 st) för företag j i stratum r i region k

t_{jkr} = antal ifyllda arrendeavtal (1-8 st) för företag j i stratum r i region k

För varje region räknas en viktad andel ut (fyra stratum i varje region):

$$v_k = \frac{\sum_r (p_{kr} \cdot g_{kr})}{\sum_r p_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

v_k = andelen gratisarrenden i region k

p_{kr} = antal som svarat i stratum r i region k

g_{kr} = andel gratisarrenden i stratum r i region k

Därefter på riksnivå :

$$b = \frac{\sum_k (\sum_r (p_{kr} \cdot g_{kr}))}{\sum_k \sum_r p_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

b = andelen gratisarrenden i Sverige

p_{kr} = antal som svarat i stratum r i region k

g_{kr} = andel gratisarrenden i stratum r i region k

Antal arrendeavtal i snitt per företag

Först beräknas ett rakt medelvärde för alla 24 stratum (NUTS2):

$$f_{kr} = \frac{\sum_j d_{jkr}}{n_{kr}}$$

Där:

$j = 1, 2, \dots, n$

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

f_{kr} = antal arrenden i snitt per företag i stratum r i region k

d_{jkr} = totalt antal arrendeavtal för företag j i stratum r i region k

n_{kr} = antal företag i stratum r i region k

För varje region räknas en viktad andel ut (fyra stratum i varje region):

$$l_k = \frac{\sum_r (e_{kr} \cdot f_{kr})}{\sum_r e_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

l_k = antal arrenden i snitt per företag i region k

e_{kr} = antal företag i ramen i stratum r i region k

f_{kr} = antal arrenden i snitt per företag i stratum r i region k

Därefter på riksnivå:

$$i = \frac{\sum_k (\sum_r (e_{kr} \cdot f_{kr}))}{\sum_k \sum_r e_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

i = antal arrenden i snitt per företag i Sverige

e_{kr} = antal företag i ramen i stratum r i region k

f_{kr} = antal arrenden i snitt per företag i stratum r i region k

Andel skriftliga/muntliga avtal

Här ingår alla enkäter som är fullständiga ifyllda vad gäller arealer, avgift per år samt kryssat i muntlig eller skriftligt. Här tas alltså ingen hänsyn till om de är marknadsmässiga eller ej och därmed ej heller om de missat att kryssa i frågan om marknadsmässighet och/eller missat frågan om totalt antal arrenden på företaget.

Först beräknas andelen per stratum (NUTS2):

$$w_{kr} = \frac{\sum_j h_{jkr}}{\sum_j t_{jkr}}$$

Där:

$j = 1, 2, \dots, n$

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

w_{kr} = andel skriftliga arrendeavtal i stratum r i region k

h_{jkr} = antal skriftliga arrendeavtal (1-8 st) för företag j i stratum r i region k

t_{jkr} = antal ifyllda arrenden (1-8 st) för företag j i stratum r i region k

För varje region räknas en viktad andel ut (fyra stratum i varje region):

$$q_k = \frac{\sum_r (p_{kr} \cdot w_{kr})}{\sum_r p_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

q_k = andelen skriftliga arrendeavtal i region k

p_{kr} = antal som svarat i stratum r i region k

w_{kr} = andel skriftliga arrendeavtal i stratum r i region k

Därefter på riksnivå:

$$c = \frac{\sum_r (\sum_k (p_{kr} \cdot w_{kr}))}{\sum_r \sum_k p_{kr}}$$

Där:

$k = 1, 2, \dots, 6$

$r = 1, 2, \dots, 4$

c = andelen skriftliga arrendeavtal i Sverige

p_{kr} = antal som svarat i stratum r i region k

w_{kr} = andel skriftliga arrendeavtal i stratum k i region r

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Som mått på osäkerheten anges det skattade medelfelet uttryckt i procent av det skattade medelvärde. Medelfelen är beräknade för det genomsnittliga arrendepriiset inklusive gratisarrenden i varje region och på riksnivå för jordbruksmark respektive åkermark.

Vi använder programvaran SAS till att beräkna medelfelen. SAS använder Taylor's beräkningsmetod för att beräkna variansen. Den generella formeln för att beräkna variansen vid stratifierat urval ser ut som följer:

$$Var(\bar{X}) = \sum W_i^2 \cdot \frac{s_i^2}{n_i} \cdot \left(1 - \frac{n_i}{N_i}\right)$$

Där:

$i = 1, 2, \dots, 32$ för produktionsområde och $i = 1, 2, \dots, 24$ för NUTS2

W_i = vikten strata i utgör av totalen

s_i^2 = skattade variansen i strata i

n_i = antal observationer i strata i

N_i = totalt antal objekt i strata i

Vilket ger ett 95 % konfidensintervall vid stratifierat urval som ser ut så här:

$$\bar{X} \pm 1,96 \cdot \sqrt{Var(\bar{X})}$$

Där:

$\bar{X}$ = skattat medelvärde

Medelfelet utgörs här av $\sqrt{Var(\bar{X})}$ och uttrycks ofta i procent av skattningen. Det vill säga hur stor andel medelfelet utgörs av skattningen. Beräknas då genom att dividera $\sqrt{Var(\bar{X})}$ med $\bar{X}$.

Till exempel ett arrendepreis på 1 000 kr/ha och ett medelfel på 5 % ger oss intervallet 902–1 098 kr ($1\,000 \pm 1,96 \cdot 0,05 \cdot 1\,000$). Man brukar också tala om vilken säkerhetsnivå man vill ha på det här intervallet. Man väljer oftast 5 % -nivån vilket ger multiplikatorn 1,96. Så med 95 % säkerhet kan vi säga att populationens sanna genomsnittliga arrendepreis ligger mellan 902–1 098 kr/ha.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjandekontroll sker vid produktion av tabellerna som ingår i det Statistiska meddelandet (SM) och i databasen. Inga data presenteras i de fall där det beräknade medelfelet överstiger 35 %. Där medelfel inte har beräknats kan resultat med högre medelfel än 35 % redovisas. I övrigt anser vi inte att det finns någon röjanderisk.

3 Genomförande

Undersökningen är frivillig och genomfördes på samma sätt som för 2015–2016 med tillägg att vi även frågade om avtalen var skriftliga eller muntliga. Senast den frågan var med i undersökningen var för åren 2007–2008.

Undersökningen följde följande tidsplan.

	Feb-18	Sept-18	Okt-18	Nov-18	Dec-18	Jan-19	Feb-19
Samråd med NNR							
Förberedelser inklusive urval							
Utskick							
Insamling							
Påminnelse 1							
Påminnelse 2							
Påminnelse 3							
Telefonuppföljning							
Bearbetning + kontroll							
Beräkningar							
Publicering							

Samråde med Näringslivets Regelnämnd (NNR)

Vi har ett årligt samråd med Näringslivets Regelnämnd (NNR). NNR företräder företagen som vi skickar ut enkät till och ska ta tillvara deras intressen. De vill till exempel se till att det inte skickas ut onödiga enkäter, att man använder administrativa register i så stor utsträckning som möjligt och att frågorna som ställs i enkäten är adekvata för det som man ska undersöka.

Vi informerar om vilka undersökningar vi planerar kommande året, om de är tvingande eller frivilliga, vilka register som vi använder för att minska antal frågor till företagen, om det skett några förändringar jämfört med tidigare år undersökningen har genomförts mer mera.

Förberedelser inklusive urval

I förberedelserna ingår att se om det går att effektivisera något i undersökningen, bl.a. beräkningsmetod och urvalsmetod baserat på tidigare års undersökningar, synpunkter från intressenter eller erfarenheter från andra undersökningar.

Enkät och missiv justerades med tidpunkter för årets undersökning, fråga om avtalen var skriftliga eller muntliga lades till. Enkät och missiv redovisas i bilagorna 2 och 3. Enkätens utformning var även denna gång ett vikt A3. En sammanställning av resultat för tidigare års undersökningar uppdaterades. Sammanställningen skickades ut i

samband med första utskicket och finns i bilaga 4. Frågorna lades in i webbverktyget.

Urvalet gjordes enligt avsnitt 2.3.1 i detta dokument. När urvalet var genomfört kopplades det ihop med webbverktyget och därigenom kopplades användarid och lösenord ihop. Användarid och lösenord trycktes på enkät och missiv så att respondenterna sedan kunde svara via webben.

Utskick, insamling, påminnelser och telefonuppföljning

Första utskick kom till respondenterna första dagarna i november. Detaljerad information om utskick, insamling, påminnelser och telefonuppföljning finns i avsnitt 2.4.1 Datainsamlingsmetoder.

Bearbetning, kontroll och beräkningar

Bearbetning och kontroll av data skedde parallellt. Kontroller skedde i flera steg, vilket har beskrivits i avsnitt 2.6.1–2.6.3. Beräkningar gjordes enligt avsnitt 2.7.2–2.7.3 och de genomfördes delvis samtidigt som bearbetning och kontroll.

Publicering

Resultaten publicerades i Statistiskt meddelande, SM, på både Jordbruksverkets och SCB:s hemsidor samt i Jordbruksverkets statistikdatabas. Publicering av SM och i databasen skedde tillsammans med kvalitetsdeklaration och pressmeddelande kl 9:30 den 28 februari enligt plan. SM granskades enligt avsnitt 2.6.4.

Samtidigt med publiceringen skickades en notifikation till personer som anmält att de vill veta när ny statistik från jordbruksverket publiceras och senare samma dag rapporterades data till Eurostat för både 2017 och 2018.

3.1 Kvantitativ information

Totalt var det 1 800 företag som fick undersökningen. I avsnitt 2.3.1 urvalsförfarande redovisas hur urvalet gjorts, vilket resulterade i följande urvalsfördelning (efter viss manuell förflyttning för att få fler i Norrlandsstratumen):

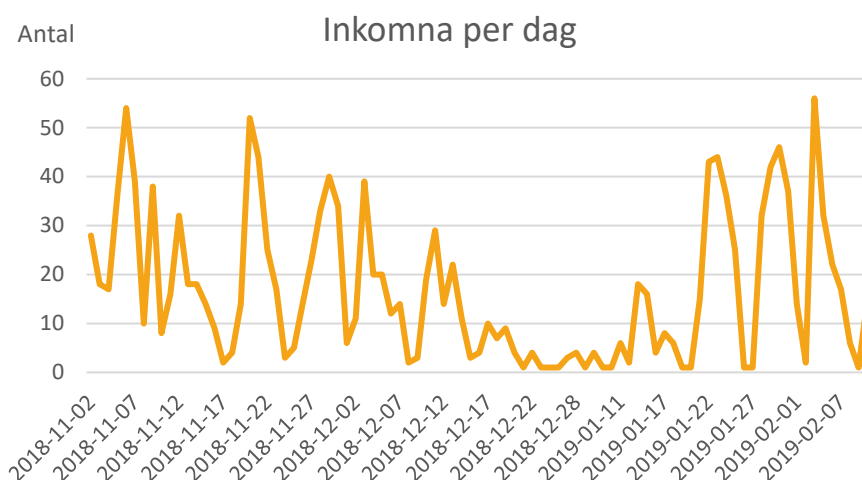
PO8	Arrenderad jordbruksmark ha				Summa
	0 – 10	>10 - 50	>50 - 100	>100 -	
1. Götalands södra slättbygder	35	35	20	140	230
2. Götalands mellanbygder	32	47	28	130	237
3. Götalands norra slättbygder	25	50	33	130	238
4. Svealands slättbygder	16	42	33	180	271
5. Götalands skogsbygder	30	95	50	135	310
6. Mellersta Sveriges skogsbygder	21	35	30	67	153
7. Nedre Norrland	25	58	36	80	199
8. Övre Norrland	23	30	42	67	162
Summa	207	392	272	929	1 800

Så här stor andel, av det totala antalet företag i varje stratum, täckte urvalet:

PO8	Arrenderad jordbruksmark ha			
	0 - 10	>10 - 50	>50 - 100	>100 -
1. Götalands södra slättbygder	6%	6%	7%	41%
2. Götalands mellanbygder	4%	5%	9%	40%
3. Götalands norra slättbygder	3%	6%	9%	27%
4. Svealands slättbygder	1%	4%	6%	27%
5. Götalands skogsbygder	1%	4%	6%	25%
6. Mellersta Sveriges skogsbygder	2%	5%	14%	43%
7. Nedre Norrland	3%	9%	18%	43%
8. Övre Norrland	3%	7%	26%	51%

Av de 1 800 företag som fick undersökningen har vi varit i kontakt med 1 495 företag, 83 %. Av dessa var det cirka 13 procentenheter som uppgav att de av olika anledningar inte ville delta i denna frivilla undersökning. Därmed var undersökningens svarsfrekvens ungefär 70 %.

Diagrammet nedan visar inkomstflödet av svaren. Det var en ganska ojämn ström av inkomna svar. Det blir tydligt i diagrammet att vi arbetar måndag till fredag i och med att det nästan går ner till noll med jämna mellanrum vilket då motsvarar helgerna. Särskilt tydligt är det i slutet av undersökningen då vi ringde mycket till företagen.

I denna undersökning uppfyllde 857 enkäter kriterierna för att ingå i underlaget till beräkningarna avseende 2017 års arrendepreis och 840 enkäter för beräkningar av 2018 års arrendepreis. Jämfört med 2016 är det ungefär 10 % fler företag som beräkningarna baseras på. Kriterierna för att ingå i underlaget beskrivs i avsnitt 2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter.

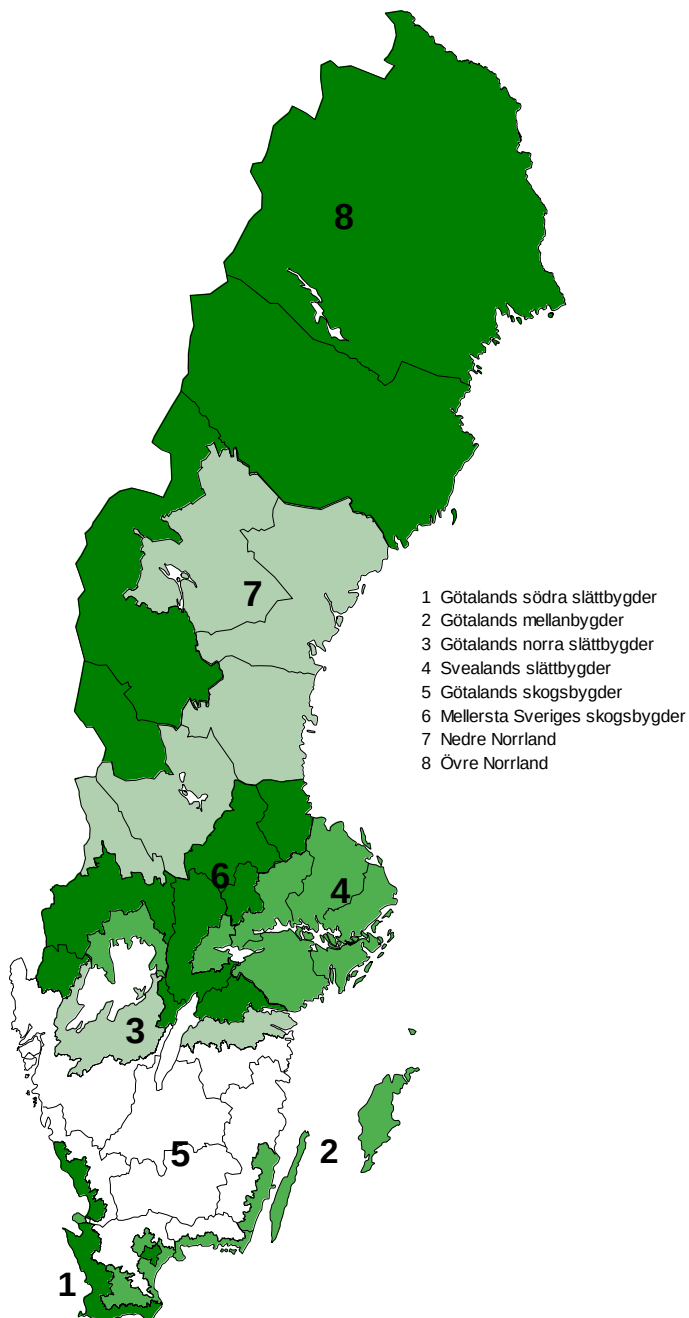
Antalet arrendeavtal som fyllts i på dessa enkäter och som resultaten baseras på omfattade totalt 3 294 st år 2017 och 3 274 st år 2018 vilket är drygt 20 % fler än vid förra undersökningen, 2016.

För beräkningarna av arrendepreis på jordbruksmark inklusive gratisarrenden var det alltså detta antal arrendeavtal som låg till grund. För beräkningar av arrendepreis på jordbruksmark exklusive gratisarrenden och för arrendepreis på åker- och betesmark var det färre antal avtal som låg till grund.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Undersökningen har genomförts som planerat. Inga avvikelser har gjorts.

Bilaga 1, karta med produktionsområde

2019-04-09

Bilaga 2, pappersenkät

2018-10-29

Statistikenheten
e-post: statistik@jordbruksverket.se

<namn>
<kontaktnamn>
<gatuadress>
<postnr> <postadress>

+

Arrendeprisundersökning 2018

Med denna undersökning vänder vi oss till ett urval av 1 800 företag som enligt vårt Lantbruksregister arrenderar mark. Företag med stora arrenderade arealer har större sannolikhet att komma med i urvalet.

Eftersom det finns ett stort behov av och efterfrågan på arrendeprisstatistik är mycket stor, inte minst från lantbrukssektorn, hoppas vi att ni vill delta. Som exempel på behovet är arrendeprierna en viktig del vid utvärderingar av jordbrukspolitik och marknadsförändringar inom jordbruket. Statistiken har många användare, bland annat EU, Sveriges regering och riksdag, markägare, blivande arrendatorer, lantbrukare, Jordbruksverket, LRF, jurister, studenter och forskare. Samråd om denna undersökning har skett med Näringslivets Regelnämnd, NNR, enligt samrådsföreläggningen (1982:668).

Hur du besvarar undersökningen

Vi är tacksamma för svar senast den 23 november 2018. Du kan besvara undersökningen på följande sätt:

- **Svara via internet**
Gå in på undersökningens webbplats www.jordbruksverket.se/arrende alternativt gå in på Jordbruksverkets hemsida där du hittar undersökningen under E-tjänster. Logga in med ditt användarid och lösenord som finns förtryckta längst ner på denna sida och följ sedan anvisningarna.
- **Svara via bifogad pappersenkät eller telefon**
Skicka in enkäten i det portofria svarskuvertet eller ring 020-26 10 86 så hjälper vår personal till med att fylla i blanketten via telefon. Telefontid 08.00-16.00 (lunchstängt 11.30-12.30).

Deltagandet är frivilligt, men för att undersökningsresultatet skall bli tillförlitligt och användbart är ditt svar viktigt. Vill du inte delta i undersökningen måste du meddela oss detta för att undvika att få påminnelse.

Hantering av insamlade uppgifter

Uppgifterna du lämnar är sekretesskyddade enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) och kommer endast att användas för statistiska ändamål. Enskilda företags uppgifter kommer inte att kunna urskiljas i statistiken. Uppgifterna som du lämnar kommer därmed inte heller under några omständigheter att kontrolleras gentemot stödsystem eller uppgifter du lämnat till Jordbruksverket i andra sammanhang.

Resultaten av undersökningen kommer att presenteras på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se i februari år 2019, där även resultat från tidigare år redovisas. Vi har även skickat med en kort sammanfattning av tidigare undersökningars resultat.

Kontakt

Vill du fråga om arrendeprisundersökningen kan du ringa till Statistikenheten på Jordbruksverket, tfn 020-26 10 86 eller skicka e-post till statistik@jordbruksverket.se.

Tack för din medverkan!

Vänliga hälsningar
Ylva Olsson, Statistikenheten, Jordbruksverket

Användarid

<XXXXXX>

Lösenord

<XXXXXX>

1002236

+

ENKÄT ARRENDEPRISER 2017–2018

+

Vi ber dig att fylla i uppgifter avseende **antal arrendeavtal** för åren 2017 och 2018.

Dessutom vill vi att du fyller i uppgifter för vart och ett av era **åtta arealmässigt största arrenden**. Med arrende avses såväl skriftliga som muntliga arrendeavtal. Även arrenden utan avgift, s.k. gratisarrenden, samt arrenden genom t.ex. självägda företag eller av nära anhörig ska redovisas.

Eftersom texten läses in maskinellt ber vi dig skriva tydligt och inom de markerade fälten.

Om du inte arrenderar mark 2017 och/eller 2018 så fyll i "0" i rutorna "Antal arrendeavtal".

Antal arrendeavtal	
Både muntliga och skriftliga avtal avses. Även arrenden utan avgift, s.k. gratisarrenden, samt arrenden genom t.ex. självägda företag ska ingå.	
Antal 2017	Antal 2018
	+

Arrende nr 1		Arrende nr 2	
Arrenderad areal enligt detta avtal		Arrenderad areal enligt detta avtal	
Åkermark (ha)		Åkermark (ha)	
Betesmark (ha)		Betesmark (ha)	
Övrig mark (ha)		Övrig mark (ha)	
Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms) år 2018 kr (ex. moms)	Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms) år 2018 kr (ex. moms)
Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt 2 ☐ Ja, genom självägt bolag 3 ☐ Ja, på annat sätt	Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt 2 ☐ Ja, genom självägt bolag 3 ☐ Ja, på annat sätt
Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften 2 ☐ Ja, stödrätter 3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet 4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)	Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften 2 ☐ Ja, stödrätter 3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet 4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)
Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt	Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt

+

Arrende nr 3 Arrenderad areal enligt detta avtal +	Åkermark (ha) Betesmark (ha) Övrig mark (ha)	Arrende nr 4 Arrenderad areal enligt detta avtal +	Åkermark (ha) Betesmark (ha) Övrig mark (ha)
Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms)	Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms)
Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt 2 ☐ Ja, genom självägt bolag 3 ☐ Ja, på annat sätt	Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt 2 ☐ Ja, genom självägt bolag 3 ☐ Ja, på annat sätt
Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften 2 ☐ Ja, stödrätter 3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet 4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)	Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift? +	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften 2 ☐ Ja, stödrätter 3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet 4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)
Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt	Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt

Arrende nr 5 Arrenderad areal enligt detta avtal +	Åkermark (ha) Betesmark (ha) Övrig mark (ha)	Arrende nr 6 Arrenderad areal enligt detta avtal +	Åkermark (ha) Betesmark (ha) Övrig mark (ha)
Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms)	Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms)
Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt 2 ☐ Ja, genom självägt bolag 3 ☐ Ja, på annat sätt	Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt 2 ☐ Ja, genom självägt bolag 3 ☐ Ja, på annat sätt
Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften 2 ☐ Ja, stödrätter 3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet 4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)	Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften 2 ☐ Ja, stödrätter 3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet 4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)
Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt	Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt

2019-04-09

För Jordbruksverkets noteringar

a	b	c	d	e
---	---	---	---	---

+

Arrende nr 7 Arrenderad areal enligt detta avtal +	Åkermark (ha)	
	Betesmark (ha)	
	Övrig mark (ha)	
Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms)	
	år 2018 kr (ex. moms)	
Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt	
	2 ☐ Ja, genom självägt bolag	
	3 ☐ Ja, på annat sätt	
Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften	
	2 ☐ Ja, stödrätter	
	3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet	
	4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)	
Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt	

Arrende nr 8 Arrenderad areal enligt detta avtal	Åkermark (ha)	
	Betesmark (ha)	
	Övrig mark (ha)	
Hur stor är eller var den totala arrendeavgiften för detta avtal? (inte kr/ha)	år 2017 kr (ex. moms)	
	år 2018 kr (ex. moms)	
Arrenderas marken genom självägt bolag, av nära släkting eller på annat sätt så att priset ej kan anses som marknadsmässigt?	1 ☐ Nej, det är marknadsmässigt	
	2 ☐ Ja, genom självägt bolag	
	3 ☐ Ja, på annat sätt	
Innefattar arrendet något mer än bara mark som påverkar storleken på din arrendeavgift?	1 ☐ Nej, inget som påverkar avgiften	
	2 ☐ Ja, stödrätter	
	3 ☐ Ja, byggnader/maskiner/ anläggningar för jordbruksverksamhet	
	4 ☐ Ja, annat (t.ex. bostadshus)	
Form av arrendeavtal	1 ☐ Skriftligt 2 ☐ Muntligt	

Övriga upplysningar t.ex. om du lagt ned, sålt (i så fall till vem), slutat arrendera m.m.

Tack för din medverkan!

+

Bilaga 3, missiv

2018-10-29

Statistikenheten
e-post: statistik@jordbruksverket.se

<namn>
<kontaktnamn>
<gatuadress>
<postnr> <postadress>

Arrendeprisundersökning 2018

Med denna undersökning vänder vi oss till ett urval av 1 800 företag som enligt vårt Lantbruksregister arrenderar mark. Företag med stora arrenderade arealer har större sannolikhet att komma med i urvalet.

Eftersom det finns ett stort behov av och efterfrågan på arrendeprist Statistik är mycket stor, inte minst från lantbrukssektorn, hoppas vi att ni vill delta. Som exempel på behovet är arrendepriserna en viktig del vid utvärderingar av jordbrukspolitik och marknadsförändringar inom jordbruket. Statistiken har många användare, bland annat EU, Sveriges regering och riksdag, markägare, blivande arrendatorer, lantbrukare, Jordbruksverket, LRF, jurister, studenter och forskare. Samråd om denna undersökning har skett med Näringslivets Regelnämnd, NNR, enligt samrådsförfordningen (1982:668).

Hur du besvarar undersökningen

Vi är tacksamma för svar senast den 23 november 2018. Du kan besvara undersökningen på följande sätt:

- **Svara via internet**
Gå in på undersökningens webbplats www.jordbruksverket.se/arrende alternativt gå in på Jordbruksverkets hemsida där du hittar undersökningen under E-tjänster. Logga in med ditt användarid och lösenord som finns förtryckta i rutan nedan och följ sedan anvisningarna.
- **Svara via telefon**
Ring 020-26 10 86 så hjälper vår personal till med att fylla i blanketten via telefon.
Telefontid 08.00-16.00 (lunchstängt 11.30-12.30).

Användarid:

Lösenord:

Vad kommer att efterfrågas

I enkäten frågar vi om antal arrendeavtal 2017 respektive 2018. För de 8 arealmässigt största avtalen vill vi även veta areal och hur mycket ni totalt betalar för arrendet. Därutöver vill vi veta om avgiften för arrendet är marknadsmässig, om annat än mark ingår i arrendeavtalet som påverkar avgiftens storlek samt om avtalet är skriftligt eller muntligt.

Deltagandet är frivilligt, men för att undersökningsresultatet skall bli tillförlitligt och användbart är ditt svar viktigt. Vill du inte delta i undersökningen måste du meddela oss detta för att undvika att få påminnelse.

Hantering av insamlade uppgifter

Uppgifterna du lämnar är sekretesskyddade enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) och kommer endast att användas för statistiska ändamål. Enskilda företags uppgifter kommer inte att kunna urskiljas i statistiken. Uppgifterna som du lämnar kommer därmed inte heller under några omständigheter att kontrolleras gentemot stödsystem eller uppgifter du lämnat till Jordbruksverket i andra sammanhang.

Resultaten av undersökningen kommer att presenteras på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se i februari år 2019, där även resultat från tidigare år redovisas. En kort sammanfattning av tidigare undersökningars resultat finns på baksidan.

Kontakt

Vill du fråga om arrendeprisundersökningen kan du ringa till Statistikenheten på Jordbruksverket, tfn 020-26 10 86 eller skicka e-post till statistik@jordbruksverket.se.

Tack för din medverkan!

Vänliga hälsningar

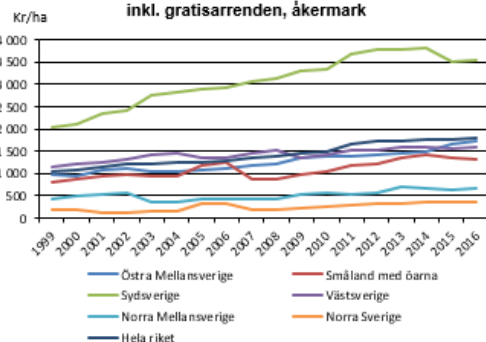
Ylva Olsson, Statistikenheten, Jordbruksverket

Bilaga 4, sammanställning tidigare undersökningar

Resultat från tidigare arrendeprisundersökningar

Utveckling för det genomsnittliga arrendepriset inkl. gratisarrenden, åkermark

I Lantbruksregistret avseende år 2016 finns det 26 000 arrendatorer som arrenderar åker- och/eller betesmark. Dessa arrenderar totalt knappt 1,2 miljoner hektar jordbruksmark, vilket ger ett snitt på 44 hektar arrenderad jordbruksmark per arrendator. Genomsnittligt antal arrendeavtal per företag enligt vår undersökning är 3–4 stycken.

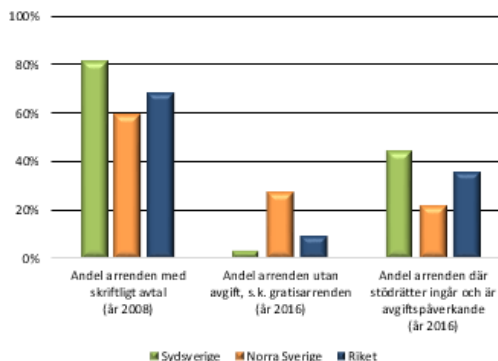
Det genomsnittliga priset för att arrendera en hektar åkermark, inkl. gratisarrenden i Sverige år 2016 skattades till omkring 1 800 kronor. Det skattade arrendepriset för betesmark, inkl. gratisarrenden, beräknades till ca 560 kr/ha år 2016.

År 2008, när vi senast frågade om arrendeavtalet var skriftligt eller muntligt, framkom det att cirka 70 % av avtalen var skriftliga.

Utifrån arrendeprisundersökningen år 2016 skattades att ca 9 % av arrendeavtalen var så kallade gratisarrenden. Arrendeavtal av denna typ är vanligare i norra Sverige än i södra Sverige.

När vi i samma undersökning frågade arrendatorn om avtalet inkluderar något annat än marken **som påverkar** arrendavgiften uppgavs att omkring 37 % av avtalen även inkluderade stödrätter.

Andelen skriftliga arrendeavtal, andelen arrenden utan avgift samt andel arrenden där stödrätter ingår som påverkar storleken på avgiften

Sydsverige består av Skåne och Blekinge län
Norra Sverige består av Västmanlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län

Mer statistik om arrendepreiser finns på www.jordbruksverket.se under statistik.